

การปลูกและดูแลหน่อไม้ฝรั่ง

ระยะการเจริญเติบโต	การจัดการ
การเตรียมเมล็ด	<ul style="list-style-type: none"> - แช่ BIG อัตรา 10 ซีซีต่อน้ำ 1 ลิตร นาน 2 ชั่วโมง แล้วนำมาห่อผ้าที่ชื้นทิ้งไว้ในร่ม 1-2 วัน
การเตรียมแปลงเพาะกล้า	<ul style="list-style-type: none"> - คลุกเคล้าวัสดุปรับปรุงดิน ได้แก่ ปุ๋ยคอก 2 กก., ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 30 กรัม และ ปูนขาว 10 กรัม ต่อพื้นที่ปลูก 1 ตร.ม. - ยกแปลงสูง 30 ซม. กว้าง 1.5 ม. - ทำร่องปลูกลึก 1 ซม. ระยะห่างแต่ละร่อง 15 ซม. - หยอดเมล็ดห่างกันจุดละ 10-15 ซม.
ระยะต้นกล้า (10-15 วัน หลังหยอดเมล็ด)	<ul style="list-style-type: none"> - ฉีดพ่น BIG อัตรา 40 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร ทุกๆ 15 วัน 3-4 ครั้ง - ให้ปุ๋ยละลายน้ำ 21-0-0 สลับกับ 15-15-15 อัตรา 10 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร ทุกๆ 15 วัน 3-4 ครั้ง
ระยะต้นกล้า (70-75 วัน หลังหยอดเมล็ด)	<ul style="list-style-type: none"> - ฉีดพ่น BIG อัตรา 40 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร ทุกๆ 15 วัน - ให้ปุ๋ยเม็ด 15-15-15 อัตรา 20 กรัม ร่วมกับ ปุ๋ยคอก 300 กรัม ต่อพื้นที่ 1 ตร.ม. เดือนละ 1 ครั้ง เป็นเวลา 3 เดือน - งดให้น้ำ 2 สัปดาห์ก่อนย้ายปลูก เพื่อให้รากไม้เปราะขาดง่าย - ให้น้ำก่อนย้ายกล้า 2-3 วัน เพื่อให้ดินอ่อนตัว ขุดย้ายได้ง่าย
ระยะย้ายปลูก (4-6 เดือน หลังหยอดเมล็ด)	<ul style="list-style-type: none"> - ช่วงย้ายต้นกล้าลงแปลงปลูก ควรให้น้ำวันละ 1 ครั้ง ทุกวันหรือวันเว้นวันขึ้นอยู่กับสภาพดิน อุณหภูมิและฝน

<p>ระยะก่อนการผลิตหน่อ (7-9 เดือน หลังหยอดเมล็ด)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ฉีดพ่น BIG อัตรา 40 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร ทุกๆ 1 เดือน - ใส่ปุ๋ยหมักและปุ๋ยคอกในร่อง 2-3 กก./ความยาว 10 เมตร - ใส่ปุ๋ยฟอสฟอรัส 45 กก./ไร่ (0-46-0 อัตรา 100 กก.) - ใส่ปุ๋ยโพแทสเซียม 55 กก./ไร่ (0-0-50 อัตรา 110 กก.) - ใส่ปุ๋ยไนโตรเจน 13 กก./ไร่ (21-0-0 อัตรา 62 กก./ไร่) - ใส่ทุกๆ 3 เดือน
<p>ระยะผลิตหน่อ (12-13 เดือน หลังหยอดเมล็ด)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ฉีดพ่น BIG อัตรา 40 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร ทุกๆ 1 เดือน - ใส่ปุ๋ยไนโตรเจน 13 กก./ไร่ (21-0-0 อัตรา 62 กก.) ทุกๆเดือน
<p>ระยะเก็บเกี่ยว</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ปีแรกควรเก็บเกี่ยวทุกๆ 15-30 วัน - ปีที่สองควรเก็บเกี่ยวทุกๆ 30-45 วัน - ปีที่สามควรเก็บเกี่ยวทุกๆ 45-55 วัน - ในฤดูหนาวเก็บเกี่ยว 1-2 ครั้ง ส่วนในฤดูร้อนควรเก็บเกี่ยววันละ 2 ครั้ง หรือในตอนเช้าและตอนเย็น
<p>ระยะพักและบำรุงต้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หลังจากเก็บเกี่ยวหน่อไม้ฝรั่งได้ 2-3 เดือน ต้นหน่อไม้ฝรั่งจะเริ่มโทรม ผลผลิตจะลดลง จำเป็นต้องตัดแต่งต้น โดยการถอนแยกต้นที่เหลืองและโทรม มีโรคและแมลงทำลายทิ้ง - คัดเลือกต้นที่แข็งแรงไว้ 4-5 ต้น เลี้ยงไว้เป็นต้นแม่

	<ul style="list-style-type: none"> - ช่วงพักต้นควรงดการเก็บเกี่ยวเป็นเวลา 1 เดือนและฉีดพ่น BIG อัตรา 40 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร ทุกๆ 15 วัน
การเก็บรักษา	<ul style="list-style-type: none"> - การเก็บรักษาในระยะสั้น ควรเก็บรักษาในอุณหภูมิ 0 องศาเซลเซียส - การรักษาเป็นเวลานานใช้อุณหภูมิ 2.2 องศาเซลเซียส

โรคที่สำคัญ

1. โรคลำต้นไหม้

เชื้อสาเหตุ *Phomopsis* sp.

ลักษณะอาการ พบการระบาดรุนแรงในฤดูฝน แผลลักษณะเป็นรูปวงรี เมื่อแผลขยายใหญ่ขึ้นเป็นแผลยาว จะทำให้ลำต้น ใบ เหง้า ต้นทรุดโทรม หักตรงรอยแผล แผลเกิดที่โคนต้น กิ่ง ก้านและใบ ทำให้ใบร่วง เหง้า

การป้องกันและกำจัด อย่านำน้ำขังในแปลง ตัดต้นที่เป็นโรคทิ้งนอกแปลงหรือเผาทำลาย ฉีดพ่นสารเคมี เช่น แอนทราโคล เอซินแมก คูโปรซาน เตอโรซาล บาวิสติน ไดโพลาเทน หรือเบนเลท

2. โรคใบจุดสีม่วง

เชื้อสาเหตุ *Stemphylium vesicarium* Wallr.

ลักษณะอาการ พบการระบาดรุนแรงในสภาพอุณหภูมิต่ำ ความชื้นสูง แพร่กระจายโดยลม แผลมีลักษณะเป็นรูปกลมรี ขอบแผลสีม่วงหรือน้ำตาลแดง กลางแผลสีน้ำตาลอ่อนหรือเทา แผลสั้น ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2-6 มิลลิเมตร ยาว 6-13 มิลลิเมตร เข้าทำลายโคนหน่อ ใบ เกิดแผลเฉพาะเปลือก
การป้องกันและกำจัด ถอนลำต้นที่เป็นโรคทิ้ง ฉีดพ่นสารเคมี เช่น แคปตาโพล

3. โรคแอนแทรกโนส

เชื้อสาเหตุ *Collectotrichum* sp.

ลักษณะอาการ พบการระบาดตลอดปี แพร่กระจายโดยลมและน้ำ เข้าทำลายทุกส่วนของต้น แผลสีน้ำตาลอ่อนถึงเข้ม ลักษณะเป็นวงรีตามแนวยาวของลำต้น ขอบแผลด้านนอกสีเขียวเข้ม ชั้นถัดไปเป็นวงรีสีน้ำตาลอ่อนและเข้มซ้อนกันหลายชั้นสลับกัน เกิดตุ่มเล็กๆสีน้ำตาลปนดำตามขอบของแต่ละวง เมื่อระบาดรุนแรงแผลจะขยายใหญ่และแห้ง ต้นจะหักตรงที่เกิดแผล ทрудโทรม ใบร่วง ยืนต้นตาย

การป้องกันและกำจัด อย่าปล่อยให้น้ำขังแปลง ถอนต้นที่เป็น โรคทิ้ง นีดพ่นด้วยสารเคมี เช่น เอชินแมกบาวิชาน หรือ แอนทราโคล

4. โรคหน่อเน่า

4.1 เกิดจากเชื้อสาเหตุ *Fusarium* sp.

ลักษณะอาการ เข้าทำลายกาบใบหุ้มยอดหน่อ ปลายหน่อ บริเวณรอยแผลที่เกิดจากการตัดแต่งหน่อ อาการเริ่มแรกปรากฏเส้นใยเชื้อราสีขาว อาจเปลี่ยนเป็นสีชมพูอ่อน เนื้อเยื่อส่วนที่ถูกทำลายเป็นแผลช้ำ อาจแสดงอาการเน่าแห้ง ต่อจากนั้นเปลี่ยนเป็นสีเหลืองหรือน้ำตาล ขึ้นอยู่กับชนิดเชื้อสาเหตุ อาจมีเชื้อแบคทีเรียเข้าร่วมทำลายทำให้เกิดกลิ่นเหม็น ในกรณีที่เข้าทำลายต้น ทำให้เกิดแผลค่อนข้างยาว เชื้อสาเหตุอาศัยอยู่ในดิน ติดมากับหน่อ พบการระบาดรุนแรงในสภาพความชื้นสูง

การป้องกันกำจัด ป้องกันการเกิดแผล ลดอุณหภูมิเย็บปล้นให้หน่อมีอุณหภูมิต่ำกว่า 4 องศาเซลเซียส

4.2 เกิดจากเชื้อสาเหตุ *Phytophthora* sp. และ *P. megasperma* var. *sojaj*

ลักษณะอาการ ปรากฏแผลช้ำ บวมลงเล็กน้อย เนื้อเยื่อที่อยู่ในดินหรือติดกับดินจะเน่า ในสภาพความชื้นสูง จะปรากฏเมือกที่แผล เนื่องจากมีเชื้อแบคทีเรียเข้าทำลายช้ำ กาบใบหรือส่วนที่อยู่รอบๆแผลจะเหี่ยว อาจมีสีน้ำตาลอ่อน ในสภาพแห้งแล้งส่วนปลายของหน่อส่วนที่เกิดแผล สีน้ำตาลอ่อน หน่อเหี่ยว สามารถเข้าทำลายรากสะสมและเหง้าได้

การป้องกันและกำจัด นีดพ่นด้วย ริโดมิล เอ็ม แซด

แมลงที่สำคัญ

1. เพลี้ยไฟ

ลักษณะการเข้าทำลาย ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยทำลายพืชโดยใช้ปากเจาะ ดูดน้ำเลี้ยง ที่ช่อดอก และกาบใบ

การป้องกันและกำจัด ใช้กับดักการเหนียวสีเหลือง เพื่อลดจำนวนในแปลงปลูก ถอนต้นที่ถูกทำลายทิ้ง ให้น้ำเพื่อให้เกิดความชื้นในแปลง ใช้น้ำมันพืชเข้มข้น 2% หรือสารเคมีฉีดพ่นระหว่าง 8.00 – 13.00 น.

2. หนอนกระทู้

ลักษณะการเข้าทำลาย หนอนอาศัยอยู่ใต้ดิน เวลากลางวันอยู่ใกล้ต้นพืช ออกมากัดกินพืช ในเวลากลางคืน ทำลายปลายและโคนหน่อ กัดกินจนกระทั่งหน่อขาด ในกรณีที่หน่อขนาดใหญ่จะกัดกินภายนอก

การป้องกันกำจัด ทำลายแหล่งวางไข่ของผีเสื้อ ทดน้ำเข้าท่วมแปลง เพื่อให้หนอนออกมาจากใต้ดิน ใช้สารเคมี เช่น ทูริไซค์ ซูมิไซคริน ฉีดพ่นทุก 3-7 วัน

3. หนอนกระทู้ผัก

ลักษณะการเข้าทำลาย กัดกินหน่อเป็นแผลลึก

การป้องกันและกำจัด ใช้สารเคมี เช่น ทูริไซค์ ซูมิไซคริน ฉีดพ่นทุก 3-7 วัน

4. หนอนกระทู้หอม

ลักษณะการเข้าทำลาย เข้าทำลายตั้งแต่ระยะต้นกล้า จนถึงแปลงปลูก ในระยะตัวหนอนกัดกินหน่อ ใบ ก้าน ทำให้เสียคุณภาพ

การป้องกันและกำจัด ใช้เชื้อไวรัส (NPV) ของหนอนกระทู้หอม อัตรา 30 มล.ต่อน้ำ 20 ลิตร ผสมสารจับใบ ฉีดพ่นตอนเย็นทุก 4-5 วัน

5. หนอนเจาะสมอฝ้าย

ลักษณะการเข้าทำลาย หนอนสามารถเข้าทำลายพืชทันทีที่ออกจากไข่ กัดกินหน่อ ลำต้น กิ่ง ใบ เมล็ด ทำให้หน่อมีคุณภาพต่ำ

การป้องกันและกำจัด ใช้เชื้อไวรัส (NPV) ของหนอนกระทู้หอม อัตรา 30 มล.ต่อน้ำ 20 ลิตร ผสมสารจับใบ ฉีดพ่นตอนเย็นทุก 4-5 วัน ใช้สารที่ป้องกันหนอนลอกคราบ เช่น คลอ ฟลูอะซูลอน หรือฉีดพ่นด้วยสารเคมี เช่น ไซฮาโลทริน ไซเปอร์เมทริน คอนคอร์ด เป็นต้น